

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-36

15/01/2019

ქ. თბილისი

შპს „რუსთავის ფოლადის“ ქ. რუსთავში, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის ტექნოლოგიური ციკლის ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების მიზნით შპს „რუსთავის ფოლადის“ მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. რუსთავში, გაგარინის N12-ში, 400 ჰა ფართობის მიწის ნაკვეთზე მდებარე რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის ტექნოლოგიურ ციკლში შეტანილი ცვლილებების პროექტის სკრინინგის განცხადება.

შპს „რუსთავის ფოლადი“-ს დაქვემდებარებაში არსებული, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის თაობაზე, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა, საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2009 წელს გაცემული იყო სს „ქართული ფოლადი“-ს სახელზე, ხოლო 2012 წელს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა (N000039. 09.03. 2012 წ. მეტალურგიული წარმოება) კანონმდებლობით დადგენილი წესით გადაეცა, ამ კომპანიის სამართალმემკვიდრეს შპს „რუსთავის ფოლადს“. გარდა აღნიშნულისა, 2009 წელს სს „ქართული ფოლადი“-ს სახელზე, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვები გაცემულია, სს „ქართული ფოლადის“ ტერიტორიაზე არსებული ცემენტისა და კირის წარმოების საქმიანობებზე, ხოლო 2012 წელს აღნიშნული ნებართვები გადაეცა შპს „რუსთავის ფოლადს“, მათ შორის ცემენტის წარმოებაზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა N000038. 09.03. 2012 წ. და კირის წარმოებაზე გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა N000037. 09.03.2012 წ.

სკრინინგის ანგარიშის მიხედვით გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების გაცემიდან დღემდე, მნიშვნელოვანი ცვლილებები განხორციელდა ქარხნის ტექნოლოგიურ ციკლში, კერძოდ: ექსპლუატაციაში იქნა გაშვებული ელექტროფოლადსადნობი საამქრო, სადაც თანდათან მოხდა ელექტროფოლადსადნობი ღუმელების დამონტაჟება და დღეისათვის მოქმედებაშია 6 ფოლადსადნობი ღუმელი მათ შორის: 2 ელექტრო რკალური და 4 ინდუქციური ღუმელი. შესაბამისად 2009 წელთან შედარებით, ქარხანაში ფოლადის წარმოების საერთო წარმადობა 8 000 ტონიდან, გაიზარდა 200 000 ტონამდე.

წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადებით, ჯართისა და წიდის გადამამუშავებელი საამქრო (წიდასაყარი) მდებარეობს მდ. მტკვრის მარცხენა სანაპიროს ჭალაში 99 ჰა ფართობის მიწის ნაკვეთზე.

ანგარიშის მიხედვით ქარხნიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 550 მ-ით. ქარხანაში დასაქმებულია 1300-მდე ადამიანი.

ქარხანა აწარმოებს მრავალი სახეობის პროდუქციას, მათ შორის: სხვადასხვა დიამეტრის არმატურას, უნაკერო მილებს, კვადრატულ ნამზადს, თუჯის სხმულებს, ლითონკონსტრუქციებს, მექანიკურ დეტალებს, ფასონურ სხმულებს, გრანულირებულ წიდას, სილიკომანგანუმს, კირს და კირქვას.

ქარხანაში დღეისათვის ფუნქციონირებს 12 ძირითადი სტრუქტურული ერთეული, მათ შორის:

მილსაგლინავი საამქრო; სორტული გლინვის საამქრო; ელექტროფოლადი სადნობი საამქრო; კირის წარმოების 2 საამქრო; ფასონური სხმულების საამქრო; საურნალე საამქრო; შემკეთებელ-მექანიკური საამქრო; სამშენებლო-სარემონტო სამსახური; სარკინიგზო დეპო; ავტოსატრანსპორტო სამსახური; საჟანგბადე-საკომპრესორო; ენერგო-ძალური სამსახური; წილისა და ჯართის გადამამუშავებელი საამქრო.

საწარმოს მილსაგლინავ საამქროში იწარმოება მაღალი ხარისხის, ცხლად დეფორმირებული უნაკერო მილები. მილსაგნილი აგრეგატები „140“ და „400“ განლაგებულნი არიან ერთ საერთო 8 მალიან შენობაში, რომლის სიგრძე 632 მ-ია, ხოლო სიგანე 240მ. მილსაგლინი აგრეგატის-დგან „400“-ის მხრიდან ძირითად შენობაზე მიშენებულია სწორკუთხოვანი მილების წარმოების უბანი და ქუროების დამზადების ავტომატიზირებული ხაზები.

სორტსაგლინავი საამქრო აწარმოებს თერმო გამტკიცებულ არმატურას, რომელიც „დგან 320-ზე“ მზადდება.

საფასონო-სამსხმელო საამქროში ფუნქციონირებს სამტონიანი და ხუთტონიანი მოცულობის ელექტრორკალური ღუმელები რისი მეშვეობითაც იწარმოება ფოლადის, თუჯისა და ფერადი ლითონების სხმულები. საამქრო აგრეთვე ამზადებს საწარმოს ძირითად საამქროებს სხვადასხვა სახის დეტალებით და მილსაგლინავ საამქროს სამილე ტექნოლოგიური ინსტრუმენტებით.

საამქროში ასევე ფუნქციონირებს 15 ტონიანი მადანადმდგენელი ელექტრორკალური ღუმელი, რომელიც აწარმოებს ფეროშენადნობებს, კერძოდ კი, სილიკომანგანუმს.

მექანიკური დეტალები იწარმოება ქარხნის შიდა მოხმარებისათვის, და ასევე სრულდება ქართული და უცხოური კომპანიების დაკვეთები.

მექანიკურ საამქროში მოქმედებს სამჭედლო უბანი, სადაც შესაძლებელია დამზადდეს 50 მმ-დან 600 მმ-მდე დიამეტრის მქონე ფოლადის ნაჭედი (ნამზადი), რომელიც გამოიყენება სხვადასხვა დანიშნულების დეტალების დასამზადებლად.

წილისა და ჯართის გადამამუშავებელი საამქრო ფუნქციონირებს წიდასაყარის ტერიტორიაზე, რომელიც მდებარეობს მტკვრის მარცხენა სანაპიროს ქალაში. წიდასაყარი გამოიყენება ქარხნის დაარსების დღიდან და სკრინინგის განცხადების მიხედვით, აქ არსებული ჯართისა და წილის რაოდენობა დაახლოებით შეადგენს 8 მლნ. ტონას.

ქარხნის წიდასაყარზე განთავსებულია მარტენისა და ბრძმედის წიდა. მარტენისა და ბრძმედის წიდას მაგნიტური სეპარაციის გზით გამოიყოფა ლითონური მასები, რომლებიც აქტიურად გამოიყენება ფოლადის დნობაში.

მარტენის წიდა პრაქტიკულად გამოიყენება გზების მშენებლობაში. ბრძმედის პირველი ხარისხის წიდას იყენებენ სამშენებლო ბლოკების დასამზადებლად, კლინკერის

წარმოებაში და ასევე, მშენებლობის პროცესში სხვადასხვა დანიშნულებით, ხოლო მეორე ხარისხის გრანულირებული წიდა გამოიყენება ცემენტის წარმოებაში.

ენერგეტიკული და მექანიკური უზრუნველყოფის სამსახურებში გაერთიანებულია საამქროები, რომლებიც დამხმარე ქვედანაყოფების ფუნქციას ასრულებენ და მათ მთავარ დანიშნულებასაც სათადარიგო ნაწილების დამზადება წარმოადგენს. გარდა ამისა, სწორედ ამ საამქროებში ტარდება ძირითადი ტექნოლოგიური მოწყობილობების მიმდინარე და გეგმიური რემონტი.

ქარხნის ტერიტორია გამწვანებულია ძირითადად ხელოვნურად გაშენებული მრავალწლიანი ხე-მცენარეებით იქიდან გამომდინარე, რომ ქარხანა მდებარეობს მაღალი ტექნოგენური დატვირთვის მქონე ტერიტორიაზე, სადაც წარმოდგენილია მხოლოდ ხელოვნურად გაშენებული მცენარეთა სახეობები, ამიტომ მცენარეულ სახეობებზე რაიმე სახის ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

ქარხანა ჭარბტენიანი ტერიტორიებიდან (გარდაბნის აღკვეთილი) დაცილებულია დიდი მანძილით (4,8 კმ ქარხნიდან და 2 კმ ჯართისა და წიდის გადამუშავების საამქროდან), ამიტომ მათზე რაიმე სახის ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

საქმიანობა ხორციელდება მოქმედი საწარმოს ტერიტორიაზე და სადაც კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები წარმოდგენილი არ არის. ამასთანავე მიმდინარე საქმიანობა მშენებლობასთან ან რაიმე მიწის სამუშაოებთან დაკავშირებული არ არის. საწარმოს ექსპლუატაციისას ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

ქარხნის სამეურნეო ჩამდინარე წყლები ჩართულია ქალაქის საკანალიზაციო კოლექტორში, ხოლო საწარმოო ჩამდინარე წყლებისათვის მოწყობილია ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემა. ქარხნის ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვება არ ხდება.

გარემოზე ზემოქმედების წყაროების დამატების გამო მნიშვნელოვნად გაიზარდა ქარხნის მიერ ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა მოცულობები, განსაკუთრებით კი მტვრის ემისიის მოცულობები. საამქროს არც ერთ ღუმელზე აირგამწმენდი ფილტრები დამონტაჟებული არ არის და გაფრქვევა ხდება გაწმენდის გარეშე, რაც მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ახდენს ატმოსფერულ ჰაერის ხარისხზე.

დღეისათვის ცემენტის წარმოება შეწყვეტილია და საამქროში სადაც ადრე იწარმოებოდა ცემენტი, გამოყენებულია კირის საამქროში წარმოებული კირის დაფქვისა და სასაქონლო პროდუქციის მომზადებისათვის. შესაბამისად გაზრდილია წარმოებული პროდუქციის რაოდენობა და აქედან გამომდინარე ატმოსფეროში ემისიები.

იქიდან გამომდინარე, რომ რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდებარე ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს შპს „ჯეოსთილი“-ს მეტალურგიული საწარმო, ადგილი აქვს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე კუმულაციურ ზემოქმედებას.

ბუნებრივი რესურსებიდან, გაზრდილია გამაციებელ სისტემებში გამოყენებული წყლის რაოდენობა, რომლის გამოყენება სხვა საამქროებთან ერთად ხდება ელექტრო ფოლად სადნობ საამქროში.

ქარხნის ექსპლუატაციის პროცესში ადგილი აქვს დიდი რაოდენობით ნარჩენების წარმოქმნას. ელექტროფოლადსადნობი საამქროების ექსპლუატაცია დაკავშირებულია საწარმოო ნარჩენების ზრდასთან, კერძოდ: ფოლადის დნობის პროცესში წელიწადში ადგილი აქვს 400 000 ტონა წიდის წარმოქმნას.

საწარმოს მიმდინარე საქმიანობა და ტექნოლოგიური ცვლილებები დაკავშირებულია ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედების მაღალ რისკებთან, რაც საჭიროებს დეტალურ შესწავლას და შეფასებას.

სკრინინგის ანგარიშის მიხედვით უახლოესი დასახლებული პუნქტის ტერიტორიაზე ადგილი აქვს მტვრის ზენორმატიულ გავრცელებას.

ელექტროფოლადსადნობი საამქროს ხმაურ წარმომქმნელი სტაციონარული წყაროები განლაგებულია დახურულ შენობებში და შესაბამისად მიმდებარე ტერიტორიებზე ხმაურის ზენორმატიული გავრცელება მოსალოდნელი არ არის.

ქარხანას გააჩნია ნარჩენების მართვის გეგმა და გამოყოფილია გარემოსდაცვითი მმართველი. ტერიტორიაზე დაგროვილია დიდი რაოდენობით სამშენებლო ნარჩენები;

ქარხანაში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესების გათვალისწინებით მაღალია მასშტაბური ავარიების, განსაკუთრებით: ხანძრის და აფეთქების რისკები. ქარხანას არ გააჩნია ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე შეიძლება ითქვას, რომ რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის ტექნოლოგიურ პროცესებში შეტანილი ცვლილებები (ელექტროფოლადსადნობი საამქროების ექსპლუატაცია, ხასიათდება გარემოზე ზემოქმედების მაღალი რისკებით, კერძოდ: ადგილი აქვს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების ემისიების მოცულობების ზრდას, საწარმოო პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის ზრდას, კუმულაციურ ზემოქმედებას შპს „ჯეოსთილი“-ს მეტალურგიულ საწარმოსთან და სხვა. შესაბამისად საჭიროა ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის დეტალური შესწავლა და შეფასება, რის საფუძველზეც უნდა შემუშავდეს გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები.

ჯართისა და წილის გადამამუშავებელი უბნის საქმიანობაზე, რომელიც ყოველთვიურად დაახლოებით 130000 ტონამდე წიდას გადამამუშავებს, გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა/ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაცემული არ ყოფილა.

ვინაიდან ჯართისა და წილის გადამამუშავებელმა საამქრომ საქმიანობა დაიწყო 2015 წლის პირველ იანვრამდე, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 47-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე აღნიშნული საქმიანობა საჭიროებს სამინისტროს მიერ მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად მიღებას.

წარმოდგენილი სკრინინგის ანგარიშით დგინდება, რომ ქ. რუსთავში მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის ტექნოლოგიური ციკლის ცვლილება გამოიწვევს გარემოზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას, შესაბამისად პროექტი საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის, ამავე კოდექსის I დანართის მე-6 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „რუსთავის ფოლადი“-ს რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მიმდინარე საქმიანობის ტექნოლოგიურ ციკლში შეტანილი ცვლილებების პროექტი დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „რუსთავის ფოლადი“ ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. შპს „რუსთავის ფოლადი“ ჯართისა და წიდის გადამუშავების საქმიანობაზე ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 47-ე მუხლით დადგენილი „მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების“ პროცედურის გავლა;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „რუსთავის ფოლადს“;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „რუსთავის ფოლადის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და რუსთავის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
7. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი